

ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2563

กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ กรณีศึกษา: เมืองพัทยา PROCESS OF LEARNER DEVELOPMENT INTO A CAREER: A CASE STUDY OF PATTAYA CITY HALL

วันที่รับต้นฉบับบทความ: 22 มิถุนายน 2563

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ: 11 กันยายน 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 30 กันยายน 2563

ชนันธร บัวสุข*

Chanunthorn Buasook

ประชัน หันชัยเนาว์**

Prachan Hunchainao

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาด้านอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา และเพื่อหากระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (R&D) ประเมินผลกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (professional learning community: PLC) และควบคุมคุณภาพโดยใช้กระบวนการ PDCA ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการศึกษาด้านอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มีรายวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอนดังนี้ รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การประกอบอาหาร การปลูกพืชในท้องถิ่น โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

2. กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ พบว่ามีองค์ประกอบดังนี้ 1) การวางแผน (plan) บูรณาการหน่วยงานจัดการศึกษาโดยลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) การจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ และบูรณาการหลักสูตรข้ามสาระเนื้อหา (STEM education) 2) ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (do) อบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้น 3) พัฒนบทเรียนร่วมกัน (check & reflect) การวัดและประเมินผลก่อนและหลังการเรียนรู้ ประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะวิชาชีพพื้นฐาน และด้านเจตคติ 4) การประเมินกระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ (act) โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะผู้บริหารเมืองพัทยา ผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคพัทยา คิดเป็นร้อยละ 90.00 นำไปใช้โดยบรรจุเข้าแผนพัฒนาเมือง 5 ปี ตลอดถึงเป็นโครงการดีเด่นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ต่อไป

คำสำคัญ: กระบวนการพัฒนาผู้เรียน, การประกอบอาชีพ, เมืองพัทยา

* นักวิชาการศึกษา สำนักการศึกษาเมืองพัทยา e-Mail: ta_phun@hotmail.com

** เลขานุการคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน (กกร.) เชียงใหม่

ABSTRACT

The objective of this research were to study vocational education and to find process for learners development into careers of student in schools under the Pattaya City. This research was a research and development (R&D) study by using the principle of learning management plan (lesson study: LS) and also using the quality cycle (PDCA) to assessed on process of learner development into careers. Which were assessment by the Administrators of Pattaya Education Bureau, Administrators of Pattaya Technical College, teachers, lecturers, community and entrepreneurs. The result found that:

1. The vocational learning management consisted of core content and local-related content, as computer subjects, clothing, cooking and cropping local plants by using active learning process.

2. The process of developing consisted of continuous plans that integrated the education management unit by signing a memorandum of cooperation for vocational learning management and curriculum integration by organizing a career learning management project (plan). The learner management by using short-term vocational training and using the active learning model to develop students through practical experience (do). The vocational learning development (check & reflect) was found that the evaluation of learners in basic skills and professional skills. (Competency-based) overall was at a high level. The process of vocational learning development was accepted by committee of Pattaya City Hall at 90.00% and be introduced into the Pattaya Development Plan (2562-2565) (act).

Keywords: process of learner development, career, Pattaya City.

บทนำ

สถานการณ์ประเทศไทยในช่วงเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคดิจิทัลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคมครอบคลุมในทุกมิติ ตลอดถึงวิถีการดำเนินชีวิตและการทำงานที่แตกต่างไปจากเดิม นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ถูกกำหนดขึ้นเพื่อยกระดับประเทศให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจสู่ระบบเศรษฐกิจการสร้างมูลค่า (value-based economy) โดยจัดตั้งเขตนวัตกรรมในพื้นที่เศรษฐกิจทั่วทุกภาค ทั้งนี้ในภาคตะวันออกมีการจัดตั้งโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ประกอบด้วยจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา เพื่อส่งเสริม/พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมแบบไร้รอยต่อหรือรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน และเพิ่มขีดการแข่งขัน

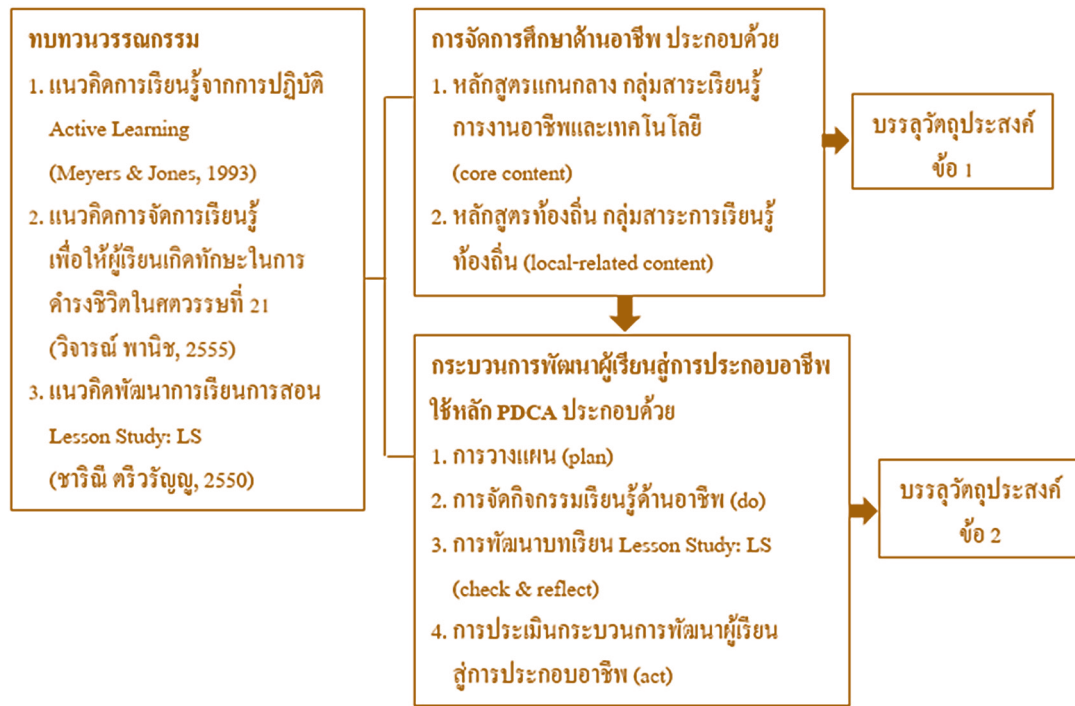
เมืองพัทยาเป็นหนึ่งในเมืองเศรษฐกิจหลักในเขตนวัตกรรมระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีสถานประกอบการที่พัฒนารูปแบบการให้บริการด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มขีดการแข่งขัน จึงมีความต้องการแรงงานที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีจำนวนมาก ทั้งนี้แรงงานในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 33.17 และระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 29.18 ของผู้มีงานทำทั้งหมด (แรงงานจังหวัดชลบุรี, 2561) ขณะที่สถานศึกษาสังกัดเมืองพัทยานักเรียนที่จบการศึกษาและสามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตเมืองพัทยาแต่ละปีเพียงแค่อ้อยละ 20.00 (วิทยาลัยเทคนิคพัทยา, 2560) สถานการณ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยต้องการศึกษากระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพสามารถผลิตผู้เรียนให้มีสมรรถนะด้านวิชาชีพเพื่อสามารถเข้าศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา สอดรับกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัตเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาด้านอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา
2. เพื่อหากระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยมีขอบเขตของเนื้อหา ดังนี้

1. ศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ เนื้อหา สารวิชา รูปแบบการเรียนรู้
2. กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 1) การศึกษาสาเหตุและความจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) พิจารณาแนวทางจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานจัดการศึกษา พัฒนาหลักสูตรอาชีพ 3) ดำเนินการจัดการเรียนรู้ 4) พัฒนบทเรียนร่วมกัน (lesson study) และ 5) ตรวจสอบคุณภาพกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 100 คน และผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) ที่ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากผู้ที่มีหน้าที่บริหารจัดการสถานศึกษาโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารสำนักการศึกษาเมืองพัทยา ผู้บริหารสถานศึกษาเมืองพัทยา ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (วิทยาลัยเทคนิคพัทยา) ครู ผู้ปกครอง ประธานชุมชน และเจ้าของสถานประกอบการ จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (dept interview) แบบไม่เป็นทางการกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชนด้านการจัดการเรียนรู้การงานอาชีพในสถานศึกษา
2. สำรวจความสนใจ/ต้องการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา
3. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge sharing) เกี่ยวกับความจำเป็น/ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวทางการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการ/การพัฒนา
4. แผนการเรียนรู้ (lesson study: LS) ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเรียนรู้ตั้งคำถาม/ปัญหา 2) การเรียนรู้แสวงหาแนวทางแก้ไข/สารสนเทศ 3) การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ 4) การเรียนรู้การสื่อสาร และ 5) การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม
5. แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ แบบประเมินผลการเรียนรู้อีกก่อน-หลัง (pre-post test) แบบประเมินสมรรถนะด้านทักษะที่จำเป็น และแบบประเมินเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ โดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ควบคุมคุณภาพในการประเมินกระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพของสถานศึกษา ความสนใจ/ต้องการในการเรียนรู้ทักษะอาชีพของนักเรียน แนวทางจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ด้านอาชีพ และสาระวิชา ให้เหมาะสมจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge sharing) ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (professional learning community: PLC)
2. เก็บข้อมูลจากการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (lesson study: LS) โดยวิธีการเรียนรู้แบบ Active Learning
3. เก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ การประเมินด้านทักษะที่จำเป็น และด้านเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ โดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ควบคุมคุณภาพประเมินกระบวนการ

การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพของสถานศึกษาเชิงคุณภาพตามเนื้อหา (content analysis) และความสนใจ/ต้องการเรียนรู้ด้านอาชีพของนักเรียน ใช้คำร้อยละ

2. แนวทางจัดการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการเรียนรู้เชิงคุณภาพตามเนื้อหา (content analysis) และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้ ใช้ค่า t -test (paired-sample test)

3. การประเมินด้านทักษะที่จำเป็นและเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ ใช้การบรรยาย (descriptive statistics) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การประเมินผลกระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ ใช้ค่าความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

1. การจัดการศึกษาด้านอาชีพของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา ประกอบด้วย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (core content) และกลุ่มสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (local-related content) โครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย วิชาคอมพิวเตอร์ การดูแลเสื้อผ้า การประกอบอาหาร และการปลูกพืชในท้องถิ่น โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ ประกอบด้วย

1) การวางแผน (plan) จากข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ คิดเป็นร้อยละ 68.12 และร้อยละ 31.17 ตามลำดับ และไม่ต้องการศึกษาต่อเพียงร้อยละ 0.13 ดังนั้นจึงมีการพิจารณาแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนระหว่างสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยากับวิทยาลัยเทคนิคพัทยา พบว่ามีการลงนามบันทึกความร่วมมือการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพระหว่างเมืองพัทยาและวิทยาลัยเทคนิคพัทยา (MOU) ตลอดถึงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ด้านอาชีพ โดยนำหลักสูตรอาชีพระยะสั้น 75 ชั่วโมง เข้าบรรจุในหลักสูตรสถานศึกษา

2) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (do) พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้ใช้หลักการเรียนรู้แบบ Active Learning สาระรายวิชา/เนื้อหาวิชาได้บูรณาการข้ามสาระวิชา STEM Education

3) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (check & reflect) ในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (lesson study 5 steps) ใช้การเรียนรู้แบบตั้งคำถาม/ปัญหา การแสวงหาแนวทางแก้ไข/สารสนเทศ การสร้างองค์ความรู้ การสื่อสาร และการตอบแทนสังคม โดยรายละเอียดของหลักสูตรประกอบด้วย

หลักสูตรที่ 1 หลักสูตรคอมพิวเตอร์กราฟฟิก

จุดประสงค์ของหลักสูตร - เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของภาพกราฟฟิก มีทักษะการใช้โปรแกรมกราฟฟิกเพื่อสร้างและตกแต่งภาพกราฟฟิก

คำอธิบายรายวิชา - ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาพกราฟิก หลักการของภาพกราฟิกแบบ Vector และ Bitmap การสร้างและตกแต่งภาพกราฟิก การจัดการแฟ้มภาพกราฟิก ความแตกต่างของภาพกราฟิกแบบ 2 มิติ การใช้โปรแกรมสร้างภาพกราฟิกแบบ Vector และ Bitmap

หลักสูตรที่ 2 หลักสูตรคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตัดต่อวีดิทัศน์ Ulead Video Studio

จุดประสงค์ของหลักสูตร - เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหลักการตัดต่อวีดิทัศน์ด้วยโปรแกรม Ulead Video Studio และมีทักษะการตัดต่อวีดิทัศน์ด้วยโปรแกรม Ulead Video Studio

คำอธิบายรายวิชา - ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับความหมายและประเภทของสื่อวีดิทัศน์ บทบาทของสื่อวีดิทัศน์ กระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์ด้วยโปรแกรม Ulead Video Studio

หลักสูตรที่ 3 หลักสูตรงานบริการจักรยานยนต์

จุดประสงค์ของหลักสูตร - เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะการใช้ บำรุงรักษาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ สามารถถอด ประกอบ ซ่อม และบำรุงรักษารถจักรยานยนต์ให้ถูกต้องตามมาตรฐาน

คำอธิบายรายวิชา - ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือก เตรียมใช้ และบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องจักร และวัสดุอุปกรณ์ ระบบน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบห้ามล้อ ระบบระบายความร้อน ระบบส่งกำลังและระบบไฟฟ้า การบำรุงรักษา

หลักสูตรที่ 4 หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน

จุดประสงค์ของหลักสูตร - เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับหลักการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านได้อย่างถูกต้อง และสามารถตรวจซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านประเภทความร้อนภายในบ้านได้

คำอธิบายรายวิชา - ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านไฟฟ้าเบื้องต้น เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ การตรวจซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านประเภทความร้อน เครื่องกลไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และประมาณการตรวจซ่อม

แต่ละหลักสูตรใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยการบรรยาย 15 ชั่วโมง การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ 50 ชั่วโมง และการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง (สถานประกอบการ) 10 ชั่วโมง

การวัดและประเมินผลด้านการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละหลักสูตร หลักสูตรละ 25 คน จากแบบทดสอบหลักสูตรละ 20 ข้อ ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินการเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละหลักสูตร

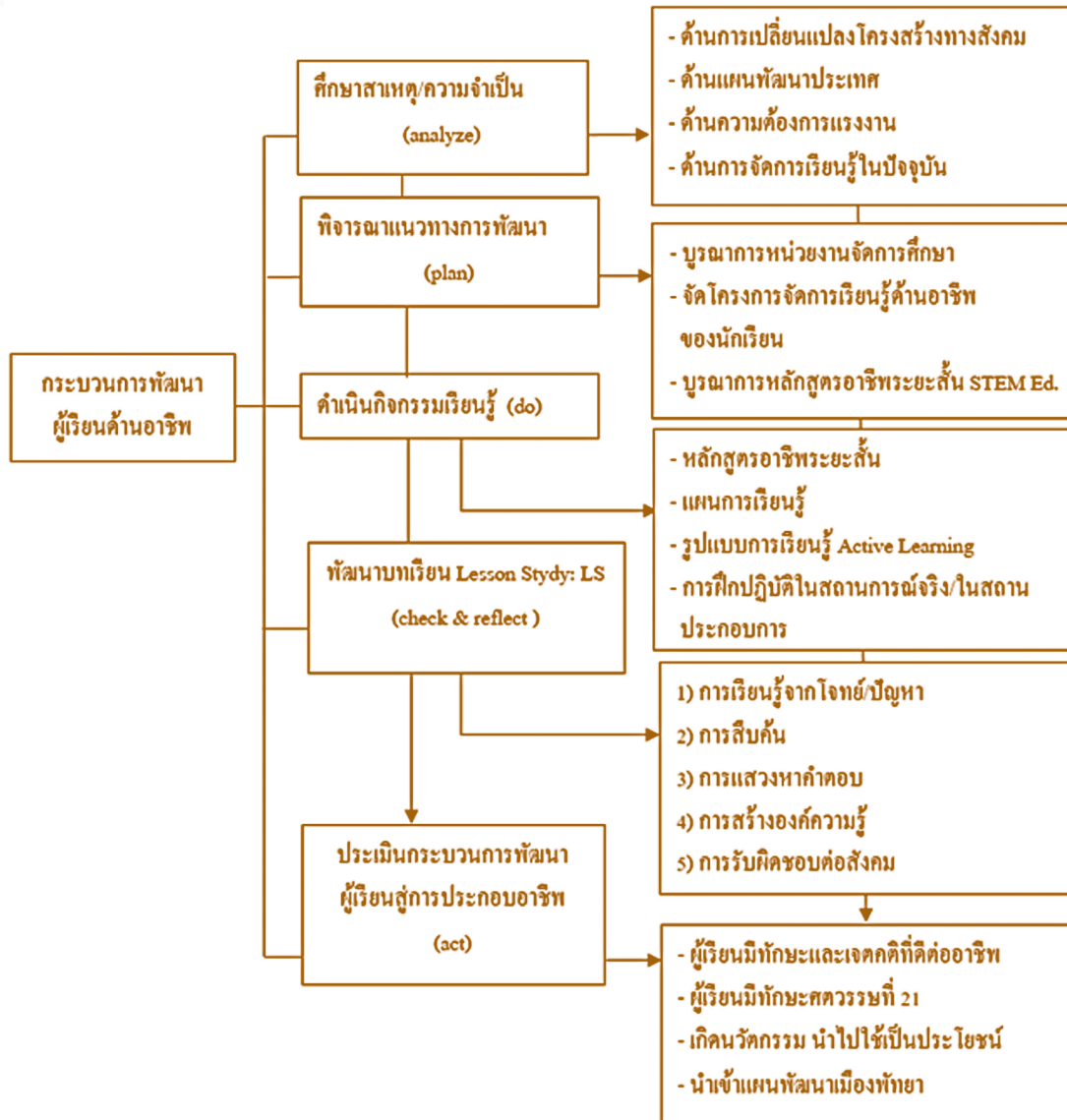
หลักสูตร	N	ก่อนการเรียนรู้		หลังการเรียนรู้		ความแตกต่าง
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	D
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปงานกราฟฟิก	25	18.16	4.21	25.08	3.94	6.92
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตัดต่อวิดีโอ	25	7.28	1.59	17.96	1.89	10.68
งานบริการจักรยานยนต์ (ซ่อม, บำรุง)	25	10.16	3.06	18.36	2.45	8.2
งานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน	25	9.56	2.47	14.00	1.94	4.44
รวม	100	45.16	11.33	75.40	9.65	30.24

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 4 หลักสูตร พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.16 และ 75.40 ตามลำดับ โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การประเมินผลด้านทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ พบว่าผู้เรียนมีทักษะวิชาช่างพื้นฐานและงานอาชีพ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ตามลำดับ ซึ่งแปลผลได้ในระดับมาก

การประเมินด้านเจตคติ/คุณลักษณะนิสัยที่ดีในการประกอบอาชีพ พบว่าผู้เรียนมีความสนใจที่จะศึกษาต่อสายอาชีพมากที่สุด ซึ่งแปลผลได้ในระดับมาก

4) การประเมินกระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ (act) พบว่า ด้านการนำทักษะอาชีพไปใช้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีระดับความถี่มากที่สุดที่ 4.95 หรือคิดเป็นร้อยละ 99.00 ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้บริหารเมืองพัทยา และผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคพัทยา ร้อยละ 90.00 และได้นำเข้าสู่แผนพัฒนาเมืองพัทยา 5 ปี ตลอดถึงให้เป็นโครงการดีเด่นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ต่อไป ซึ่งการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ

อภิปรายผล

1. การจัดการศึกษาด้านอาชีพของสถานศึกษาสังกัดเมืองพญา ประกอบด้วย สารการเรียนรู้ท้องถิ่นและสารการเรียนรู้อาเซียน โดยมีหลักสูตรอาชีพรายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และรายวิชาพื้นฐานด้านอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า การทำอาหาร เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ากลุ่มสารการเรียนรู้ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาด้านสายสามัญ

ศึกษาและสายอาชีวศึกษาในสัดส่วน 50:50 และแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ที่กำหนดยุทธศาสตร์เร่งผลิตและพัฒนาสมรรถนะกำลังคน ด้านอาชีวศึกษาให้ทันกับเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและรองรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ วารากฐานทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียนตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ ประกอบด้วย

1) ขั้นตอนการวางแผน (plan) ประกอบด้วย การบูรณาการหน่วยงานจัดการศึกษา โดยมีการลงนามบันทึกความร่วมมือการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ (MOU) ระหว่างเมืองพัทยาและวิทยาลัยเทคนิคพัทยา และการบูรณาการหลักสูตรข้ามสาขาวิชา STEM Education เพื่อฝึกให้นักเรียน ได้รับทักษะการคิดขั้นสูง สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับแนวทางการเสริมทักษะอาชีพและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ ในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการประสานความร่วมมือกับ สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาใกล้เคียง เพื่อร่วมกันจัดการเรียนการสอน/ทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือ (MOU) สอดคล้องกับแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านระบบ หลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหาหรือสหวิทยาการ (interdisciplinary) โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (competency-based) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 17-20)

2) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (do) ได้เพิ่มหลักสูตรอาชีพระยะสั้นในโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา ใช้รูปแบบการเรียนรู้ Active Learning ประกอบด้วย การบรรยาย 15 ชั่วโมง การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ 50 ชั่วโมง และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ 10 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 17-20) ในด้านการเสริมทักษะอาชีพในหลักสูตร สถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้หลายวิธี ประกอบด้วย การบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดรายวิชาเพิ่มเติมอาชีพ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเกี่ยวกับอาชีพ การจัดโครงงานอาชีพ การจัดฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ การเสริมทักษะอาชีพในกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

3) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (check & reflect) การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (lesson study: LS) โดยเรียนรู้จากโจทย์/ปัญหา การสืบค้น การแสวงหาคำตอบ การสร้างองค์ความรู้ และการรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ความรู้ในงานอาชีพ ทักษะและ เจตคติที่ดีจำเป็นในการประกอบอาชีพ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม เป็นไปตามที่หลักสูตร แกนกลางพุทธศักราช 2551 และกระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยการเรียนรู้แบบ Active Learning ส่งผลให้เกิดคำว่า Work-based Learning หรือ Work-Integrated Learning หรือ Site-based Learning ที่นักเรียนและครูสามารถค้นพบความรู้ใหม่ สร้างสรรค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ได้

4) การประเมินกระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพ (act) โดยใช้วงจร PDCA ควบคุมคุณภาพ การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ด้านอาชีพของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและเกิดทักษะในสาขาวิชาชีพ ตลอดถึงการมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ สามารถสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรม นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ยิ่งไปกว่านั้น ผู้เรียนสามารถสอบเข้าเรียนต่อในสายอาชีวศึกษา (วิทยาลัยเทคนิคพัทยา) คิดเป็นร้อยละ 90.00 จากเดิมที่สอบเข้าเรียนได้เพียงแค่ร้อยละ 20.00 ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาผู้เรียนสู่การประกอบอาชีพยังได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ผู้บริหารเมืองพัทยา และผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคพัทยา บรรจุเข้าในแผนพัฒนาเมืองพัทยา 5 ปี และคัดเลือกเป็นโครงการดีเด่นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สอดรับกับกระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 17-20) ที่เสนอแนะแนวทางการเสริมทักษะอาชีพในสถานศึกษาว่า จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักตนเอง ค้นพบตนเอง สามารถตัดสินใจวางแผนศึกษาต่อเพื่อเข้าสู่อาชีพหรือออกไปประกอบอาชีพในอนาคต สามารถวางแผนการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญและสายอาชีพได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรนำไปปรับใช้ในหลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละสถานศึกษา
2. สถานศึกษาควรนำไปเป็นแนวทางจัดการศึกษาด้านอาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. นำแนวทางไปดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการจัดตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. นำไปพัฒนาการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่น/ประเทศ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2561). **แนวทางส่งเสริมทักษะและสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพให้กับนักเรียน**. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาระบบการแนะแนว.

- ชาโรณี ตีรวรรณ. (2550). *การพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนของครูประถมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาผ่านบทเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แรงงานจังหวัดชลบุรี. (2561). *รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: แรงงานจังหวัดชลบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิทยาลัยเทคนิคพัทยา. (2560). *ข้อมูลสถิติการรับนักศึกษาใหม่ ปี 2560*. ชลบุรี: วิทยาลัยเทคนิคพัทยา.
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). *Promoting active learning: Strategies for the collage classroom*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.